

Alkotmánybíróság
IV.54/2016

Kérelmező: dr. Ravasz László

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/54-4/2016
Érkezett:	2016 APR 04.
Példány:	1 db
Melléklet:	1 db

A hiánypótló felhívásának megfelelően a következőkkel egészítem ki az alkotmányjogi panaszomat:

1./ A T. Alkotmánybíróság hatáskörét - az Abtv. 27.§ és 28.§ (1) bekezdése mellett - az Abtv.26.(1) bekezdése alapozza meg.

2./ Álláspontom szerint a 6/2014. (IV.30.) OBH utasítás (szabályzat) sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlan ítélkezéshez való jogot.

Alapvetően sérti a pártatlan ítélkezéshez való jogot az, hogy a bíró személyes egzisztenciájára meghatározó befolyással bíró OBH Elnöke által irányított szervezet képviseli a perben peres félként részt vevő bíróságokat. Ezen képviseleti forma alkotmányosságáról az Alkotmánybíróság már döntött egy korábbi határozatában, de ezt még az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatalának perbeli képvisellete tekintetében hozta. Ezen alkotmánybírósági döntést követően került elfogadásra 2011. évben az új Bszi. valamint a 6/2014 (IV.30.) OBH utasítás amelyek alapjaiban változtatták meg a bírósági törvényes képviselő szabályait. Így a 22/2012. (V.11.) AB határozat alapján az OBH perbeli képviselétére ezen alkotmánybírósági döntés nem alkalmazható. A bírósági szervezeti rendszer 2012-es változására tekintettel aggályossá vált ezen képviseleti forma, mert az új szabályozás szerint az OBH Elnöke egyszemélyi döntéssel határozza meg a bíró egzisztenciális létfeltételeit, és az OBH is az egyszemélyi vezetése alatt áll. A bíró pártatlanságának a vizsgálatkor mindig figyelembe kell venni azt, hogy a bíró személyes egzisztenciáját az objektív előmeneteli, minősítési és fegyelmi szabályozás hiánya miatt önállóan szubjektív alapon meghatározó vagy befolyásoló személynek vagy szervezetnek, mindig lehetősége van arra, hogy a bírói döntésre indirekt módon befolyással legyen. Az OBH és Elnöke így perbeli képviselőként quasi elvárást tud megfogalmazni az ügyben eljáró bíró számára. Ha a bíró ezt nem veszi figyelembe, akkor el is veszítheti a szolgálati felettese jóindulatát ami esetleg a karrierjében is hátrányt jelenthet. Ezt a helyzetet súlyosbítja a 6/2014 (IV.30.) OBH utasításban meghatározottak is.

Ezen OBH szabályzat szerint:

III. fejezet

Az OBH Jogi Képviseleti Osztálya (a továbbiakban: JKO) által az OBH elnökének nyújtandó tájékoztatás

11. § (1) A JKO a per megindításáról, a lényeges perbeli eseményekről, az érdemi döntésről haladéktalanul tájékoztatást ad az OBH elnökének, ha

- a) a felek személye,
- b) a per tárgya,
- c) az érvényesíteni kívánt jog,
- d) valamely új jogintézmény,
- e) egyéb ok indokoltá teszi.

(2) Amennyiben az (1) bekezdéssel kapcsolatban intézkedés megtétele válik szükségessé, arra vonatkozóan a JKO javaslatot tesz.

V. fejezet

Tapasztalatok hasznosítása

A perek tapasztalatainak összegzése, hasznosítása

13.§ (1) A jogi képviselet, mint alapfeladat ellátása mellett a peres ügyek tapasztalatainak meghatározott szempontok szerinti összegyűjtése és elemzése a JKO feladata. Ennek ki kell terjednie mindazokra a perekre, amelyekben az OBH félként vagy képviselőként járt el, illetve azokra is, amelyekben a bíróságok önállóan látták el a képviseletet.

(2) Szükséges minden olyan anyagi és eljárásjogi, ügyviteli, tárgyalásvezetési, egyéb tárgyalási magatartással kapcsolatos tapasztalat összegyűjtése, az abból levonható tapasztalatok összegzése, amelyek a jövőben hasznosíthatóak, vagy intézkedést igényelnek a bírósági képzés, vizsgálat, jogszabályalkotás stb. területén.

(3) Ennek érdekében a JKO félévente összegzi és különböző szempontok szerint (pl: anyagi, eljárásjogi, ügyviteli kérdés, pervezetési gyakorlat, marasztalás alapjául szolgáló jogerős bírósági eljárás, bírói mulasztás stb.) csoportosítja a fent jelzett, folyamatosan vezetett tapasztalatokat.

14. § (1) A perek tapasztalatairól az OBH elnöke részére a JKO vezetője évente jelentést ad, amely tartalmazza:

- a) a beszámolási időszakban érkezett, befejezett, folyamatban levő ügyek és azo tárgyalások számát, amelyeken az OBH részéről képviselő vett részt,
- b) a beszámolási időszakban hozott első-és másodfokú ítéletek számát, a keresetet elutasító és marasztaló ítéleteket és az utóbbiak alapján teljesített kifizetések összegét,
- c/ a levonható tanulságokat, a tapasztalatokat az ügy megjelölésével,
- d) a tapasztalatok hasznosítására, esetleges jogszabály módosításra, vagy szükséges intézkedésre vonatkozó javaslatot.

(2) A jelentés kivonatát az intraneten közzé kell tenni. Az összegzés és jelentés alapján az OBH által hozandó intézkedések

15. § (1) Igazgatási intézkedések:

- a) szabályzat kiadása,
- b) ajánlás készítése,
- c) eseti célvizsgálat elrendelése,
- d) vezető-vizsgálat elrendelése,
- e) javaslattétel tárgyi-, személyi feltételek biztosítására, átcsoportosításra,
- f) a perek tapasztalatait összegző jelentésekből levonható, általánosítható megállapítások.

A fenti rendelkezésekből egyértelműen megállapítható, hogy az OBH Jogi Képviseleti Osztálya rendszeresen jelentést készít a bíróságokat érintő perekben eljáró bírónak a tevékenységéről, és a perbeli magatartásáról. A JKO által jelzett perbeli vélt vagy valós bírói jogsértések miatt az OBH Elnöke bármikor utasíthatja az érintett bíró szolgálati felettesét, hogy indítson ezen bíró ellen fegyelmi vagy alkalmatlansági eljárást. Így megállapítható, hogy az OBH Elnöke bármikor minden kontroll nélkül szankcionálni tudja ha az ügyekben eljáró bíró nem a JKO által elvártaknak megfelelően jár el a per során. De pozitívan is befolyásolhatja a karrierjét egy bírónak ezen perekben folytatott ítélkezési színvonala. Arra is lehetőséget ad a jelenleg hatályos Bjt. és Bszi., hogy vezetővé nevezze ki az OBH Elnöke az ilyen perekben eljáró bírót.

A probléma még súlyosabb a bírók által vagy ellen indított munkaügyi perekben. A 6/2014. (IV.30.) OBH utasítás 4.§ (2) bekezdése szerint az ilyen perekben a bíróságoknak az OBH általi képvisellete kötelező. Ez ellentétes Ezekben a munkaügyi perekben sokszor a bírói függetlenség kérdéseiről is döntenie kell a

közigazgatási és munkaügyi bíróságoknak. (Pl.: jogellenes áthelyezés, ügyelosztási terv módosítás, stb.) Emiatt kiemelten fontos az ilyen ügyekben ítélező bíróságok és bírók pártatlansága. Egy bírónak a munkaügyi és közigazgatási bíróvá való kijelöléséről vagy felmentéséről az OBH Elnöke egyszemélyben dönt. (Bjt. 30.§ (1) bekezdés) Csak az lehet a bírók egzisztenciáját és függetlenségét is érinthető közigazgatási és munkaügyi pereket tárgyaló bíró akit ezen szakterület tárgyalására az OBH Elnöke kijelöl. Erős kételyeket vet fel a pártatlanság tekintetében az, hogy a bírók munkaügyi pereit olyan bírók tárgyalják, akiket erre a posztra az ellenfél képviselője nevezett ki vagy az innen való elmozdításuk is tőle függ.

A fentiekén kívül az OBH perbeli képviselétének alkotmányosságával kapcsolatos kételyeket erősíti az alkotmánybíróság alábbi megállapításai is:

„Az Abh.-ban az Alkotmánybíróság kifejtette álláspontját a strasbourgi joggyakorlatot is figyelembe vevő korábbi határozatait felidézve, a bíróság pártatlanságának követelményével kapcsolatban is, „miszerint a »pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog az eljárás alá vont személy iránti előítélet mentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben.

Ez egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében« [...] [A]z Alkotmánybíróság hivatkozott a Bíróság által alkalmazott ún. kettős tesztre, miszerint a szubjektív teszt keretében az eljáró bíró személyes magatartását, vagyis azt vizsgálja, hogy volt-e az eljárás során olyan megnyilvánulása, amelyből a pártatlanságának hiányára lehet következtetni. Az objektív megközelítés pedig annak vizsgálata, hogy volt-e objektíve igazolható oka a pártatlanság hiánya feltételezésének [...], vagyis az adott szabályozás biztosítja-e a pártatlanság követelményét, ideértve azt is, hogy az eljárás a közösség, elsősorban a jogkeresők oldaláról nézve objektíve nem támaszthat kételyeket a pártatlanságot illetően [...]. Ahogyan arra a Bíróság is rámutatott: »Továbbá a pártatlanságot biztosító nemzeti eljárások léte (mint például a bíró visszahívásának szabályai) releváns tényezőt képeznek. Ezek a szabályok a hazai törvényhozás eltökéltségét fejezik ki, hogy minden ésszerű gyanút szüntessen meg a kérdéses bíró, vagy bíróság vonatkozásában és egy arra irányuló törekvést jelentenek, hogy semmisítsék meg a gyanú alapját az ilyen aggodalmak okainak megszüntetésével. Túl azon, hogy biztosítják a konkrét elfogultság nemlétét, arra irányulnak, hogy a pártosságnak a látszatát is megszüntessék, így azt a célt szolgálják, hogy növeljék a bizalmat, amelyet egy demokratikus társadalomban a közönség felé sugároznak (Mežnarić kontra Horvátország, 2005. július 15., 27. §)« (Huseyn és mások kontra Azerbajdzsán, 162. §) (36/2013 (XII.5.) AB határozat),,

Kiemelendő, hogy az OBH perbeli képviseléténel jelentkező aggályok kifejtésekor a bírói karrierre és perbeli döntésre való behatás lehetőségéről, és nem annak tényleges meglétéről tesznek említést. A gond az, hogy csak az OBH Elnökének kontrollálhatatlan egyéni döntésén múlik az, hogy a bíróságokat érintő perben ítélező bíróval szemben akár a per folyamatban léte alatt is alkalmaz-e olyan retorziókat a JKO szerint nem megfelelő perbeli bírói magatartás miatt amely akár a per érdemi eldöntésére is kihatással lehetnek. Ennek megakadályozására semmilyen jogi garanciák nincsenek a mai magyar szabályozási rendszerben

A bíró feje felett mindig ott lebeg Damoklész kardja, amit nyilvánvalóan Ő is tud. Így megállapíthatjuk, hogy a 6/2014. (IV.30) OBH utasítás olyan ellenőrzési jogot biztosít a JKO-nak

és ezen keresztül az OBH elnökének amely alapján az érdemi döntésre is befolyással lehetnek. Az OBH Elnöke minden korlátozás és ellenőrzés nélkül a neki nem tetsző ítéletet meghozó bíró elleni fegyelmi vagy alkalmatlansági eljárás kezdeményezésére tudja felhívni a bíró szolgálati felettesét, illetve vissza tudja hívni a közigazgatási és munkaügyi bírói beosztásból. De egyéb szankciókat is tud alkalmazni a bíró ellen. A fentiekre figyelemmel megállapíthatjuk, hogy az alperes képviselőjétől egzisztenciálisan és szervezetenként is függő bíró jár el ilyen esetekben a perben. Ez pedig egyértelműen kétségessé teszi a bíró pártatlanságát ami sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlan ítélkezéshez való jogot. Megjegyzendő, hogy a Bszi.86.§ (3) bek. b./pontját és a 6/2014. (IV.30.) OBH utasítást együtt kell vizsgálni. Amennyiben a Bszi. 86.§ (3) bek. b./pontja alaptörvény ellenes akkor automatikusan az ennek végrehajtására kiadott OBH utasítás is az. E mellett megjegyzendő, hogy a 6/2014. (IV.30.) OBH utasítás 4.§ (2) bekezdésében foglaltak ellentétesek a Bszi.86.§ (3) bek b./pontjában foglaltakkal mivel kötelező képviselőt ír elő. (Lásd: Kúria 1/2016. jogegységi határozat) .

A fentiek alapján kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy a 6/2014- (IV.30.) OBH utasítást (szabályzatot) semmisítse meg, mivel az sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlan ítélkezéshez való jogot. A OBH Elnökének szabályzata a bíró által alkotmányjogi panasszal támadható. (Bszi. 77/A.§ (1) bek.) Természetesen a fentiek alapján kérem a Bszi. 86.§. (3) bek. b./pontjának a megsemmisítését is. Tekintettel arra, hogy jelen esetben a bírói szolgálati jogviszonnyal kapcsolatos perről van szó ezért véleményem szerint alkalmazható az Abtv. 28.§ (1) bekezdése e vonatkozásban is.

A fentiek és az alkotmányjogi panaszom alapján véleményem szerint megállapítható, hogy az ügyben eljáró Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság illetve a Szolnoki Törvényszék nem volt pártatlan illetve a pártatlanság látszata sérült ezért az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének megsértése miatt a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.63/2015/8. illetve a Szolnoki Törvényszék 4.Mpkf.20.929/2015/3. számú végzése Alaptörvény sértő.

Egyebekben az Alkotmányjogi panaszomban leírtakat továbbra is fenntartom.

Tekintettel arra, hogy jelen alkotmányjogi panasz tárgya összefügg (bszi.86.§ (3) bek. b./pont és a 6/2014.(IV.30.) OBH utasítás megsemmisítése) a IV-524/2016. számú ügyel, ezért kérem a két ügy egyesítését.

Szeged, 2016.04.01.

Tisztelettel:

Dr. Ravasz László
kérelmező

